

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudcem Tomášem Kocourkem v právní věci

žalobce: J. G.
bytem D., N.

proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí,
se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 3. 2016, čj. MPSV-2016/44600-912,
sp. zn. SZ/MPSV-2016/19961,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou domáhá zrušení výše uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce – krajské pobočky v Příbrami (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 21. 12. 2015, čj. 24412/2015/NYM. Správní orgán I. stupně nepřiznal žalobci dávku pomoci v hmotné nouzi – mimořádnou okamžitou pomoc ve výši 2 200 Kč z důvodu hrozby újmy na zdraví (nákup potravin, hygienických potřeb, léků a zimního oblečení). V odůvodnění uvedl, že vzhledem k tomu, že žalobci již v listopadu roku 2015 vznikl nárok na opakující se dávku příspěvku na

živobytí, nemůže mu být přiznána dávka mimořádné okamžité pomoci z důvodu hrozby vážné újmy na zdraví podle § 2 odst. 3 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“).

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

2. Žalobce v žalobě citoval úryvek napadeného rozhodnutí, podle něhož „*odvolací orgán podle ustanovení § 89 odst. 2 správního řádu přezkoumal soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo s právními předpisy, a to v rozsahu námitek uvedených v odvolání. Zjistil, že úřad práce v řízení postupoval v souladu s platnými právními předpisy, proto potvrdil rozhodnutí úřadu práce jakožto správné.*“ Namítl, že z textu § 89 odst. 2 věty první zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), plyne, že správní orgán je povinen přezkoumávat soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy, ale nemůže jej přezkoumávat jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání. Zákon neumožňuje přezkum souladu napadeného rozhodnutí s právními předpisy jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání. Zákon umožňuje přezkum napadeného rozhodnutí jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání pouze ohledně správnosti napadeného rozhodnutí, nikoli jeho souladu s právními předpisy. Nelze tak svévolně upravit znění § 89 odst. 2 správního řádu a vytvářet jeho nový smysl bez souhlasu zákonodárce a omezit přezkum souladu s právními předpisy jen na rozsah námitek uvedených v odvolání a označit takový postup odvolacího orgánu za zákonný. Žalovaný nepostupoval v souladu se zákonem, neboť přezkum odvolání nebyl učiněn v souladu s § 89 odst. 2 správního řádu.
3. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že žaloba není důvodná. Žalobci byly opakovaně vysvětleny podmínky přiznání dávky pomoci v hmotné nouzi – mimořádné okamžité pomoci. Byl také opakovaně upozorněn, aby uplatnil žádost o dávku příspěvku na živobytí, neboť ta je v tomto případě přednostní dávkou a žalobce by podmínky pro její přiznání splňoval. Žalovaný postupoval při přezkumu dle § 89 odst. 2 správního řádu. Posoudil tedy soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy, přičemž nebyl vázán námitkami, které byly v odvolání uvedeny. Žalovaný tak posoudil soulad napadeného rozhodnutí i předcházejícího řízení s právními předpisy v celém rozsahu.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

4. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.
5. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného [§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl soud povinen přihlídnout i bez námitek, neshledal.
6. Soud poté, co byl jeho předchozí rozsudek ze dne 19. 3. 2018, čj. 42 Ad 5/2016 – 39, zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2018, čj. 1 Ads 141/2018 – 66, prověřil možnost konat jednání s využitím videokonferenčního zařízení nebo přímo v budově Okresního soudu v Nymburce. Zjistil přitom, že s ohledem na aktuální nedostatečné vybavení tohoto okresního soudu jednacími síněmi a omezený přístup

k jednací síni vybavené videokonferenčním zařízením nelze v dohledné době nařídit jednání do budovy Okresního soudu v Nymburce, popř. využít videokonferenční zařízení. Přihlédl přitom rovněž k tomu, že ve věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 48 Ad 25/2017 se žalobce ve dnech 29. a 30. 10. 2018 osobně dostavil k tomuto soudu za účelem nahlížení do spisu a účasti při jednání. Lze tedy legitimně usuzovat, že je v aktuálních možnostech žalobce zařídit své záležitosti tak, aby se mohl osobně dostavit ke Krajskému soudu v Praze za účelem účasti při jednání. S ohledem na tyto aktuální poznatky proto soud nařídil jednání v budově Krajského soudu v Praze. Devět dní po doručení předvolání k jednání předal žalobce dne 28. 11. 2018 osobně u Krajského soudu v Praze opakovaný návrh na ustanovení zástupce. O tomto návrhu rozhodl soud usnesením ze dne 28. 11. 2018, čj. 42 Ad 5/2016 – 73, a to tak, že jej odmítl. V souladu se závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu (vyjádřen v bodě 23 zrušujícího rozsudku) odročil nařízené jednání, aby měl žalobce dostatečný časový prostor (13 dnů) reagovat na zjištění, že mu nebyl ustanoven zástupce pro řízení před krajským soudem. Žalobce se k jednání bez omluvy nedostavil, nežádal o odročení jednání. Soud proto žalobu projednal v souladu s § 49 odst. 3 s. ř. s. v nepřítomnosti žalobce a rovněž v nepřítomnosti žalovaného, jenž se z jednání předem řádně omluvil.

7. Soud nevyhověl návrhu žalobce ze dne 13. 3. 2018 a nespojil projednávanou věc ke společnému projednání podle § 39 odst. 1 s. ř. s. s věcí vedenou u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 48 Ad 25/2017. O této věci rozhodl soud dne 30. 10. 2018, takže již nebylo s čím nyní projednávanou věc spojit. K důvodům, pro něž soud nespojil tyto věci ke společnému projednání dříve, viz rozsudek čj. 42 Ad 5/2016 – 39 (bod 8).

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

8. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobce dne 16. 12. 2015 podal žádost o mimořádnou okamžitou pomoc ve výši 2 200 Kč z důvodu hrozby újmy na zdraví. V žádosti uvedl, že je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání úřadu práce bez nároku na podporu v nezaměstnanosti, bylo mu odmítnuto poskytnutí hmotné nouze peněžní (*pozn. soudu: patrně měl žalobce na mysli dávku pomoci v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí*), je zcela bez příjmů, nelze prodat majetek, nenašel zaměstnání ani není možné obnovit živnost. Jako účel užití požadované dávky žalobce uvedl nákup potravin, hygienických potřeb, léků a zimního oblečení.
9. V protokolu z ústního jednání ze dne 16. 12. 2015 je uvedeno, že žalobci bylo vysvětleno při podání žádosti o dávku mimořádné okamžité pomoci z důvodu hrozby vážné újmy na zdraví, že dávce předchází opakovaná dávka příspěvku na živobytí, o kterou však žalobce odmítl požádat, přestože mu na dávku vznikl nárok. Žalobci bylo poskytnuto základní sociální poradenství při řešení složité životní situace podle § 64 zákona o pomoci v hmotné nouzi a bylo mu umožněno uplatnit práva podle § 36 správního řádu. Žalobce svým podpisem stvrdil v protokolu uvedené závěry. Avšak na jeho poslední straně uvedl, že neodmítá podat žádost o opakovanou dávku, ale upozornil, že podáním nové žádosti by se připravil o možnost bránit se u soudu proti rozhodnutí o původní žádosti ze dne 30. 7. 2015. Dále uvedl, že mu nebylo umožněno seznámit se s podklady, neboť mu nebylo doloženo, jaké zákonné ustanovení mu přikazuje podat novou žádost o opakovaný příspěvek.
10. Dne 21. 12. 2015 správní orgán I. stupně rozhodl o nepřiznání dávky mimořádné okamžité pomoci z důvodu hrozby vážné újmy na zdraví. V odůvodnění správní orgán I. stupně

uvedl, že v listopadu roku 2015 vznikl žalobci nárok na podání nové žádosti o opakovanou dávku – příspěvek na živobytí, který předchází jednorázové dávce mimořádné okamžité pomoci. Protože žalobce odmítl uplatnit nárok na tuto dávku, nelze jej považovat za osobu v hmotné nouzi. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž namítl, že rozhodnutí nebylo vydáno v souladu s právními předpisy. Nesouhlasil s právním názorem správního orgánu I. stupně, že jej nelze považovat za osobu v hmotné nouzi, neboť neuplatnil nárok na opakující se dávku pomoci v hmotné nouzi (duplicitní žádostí o tuto dávku), s odůvodněním, že takový závěr nemá žádnou oporu v zákoně o pomoci v hmotné nouzi. Poukázal na to, že žádost o příspěvek na živobytí podal dne 30. 7. 2015 a v této věci podal žalobu ke krajskému soudu. Bude-li úspěšný, bude znovu otevřeno řízení o této žádosti, aniž by došlo k zániku práva na spravedlivé projednání a posouzení této žádosti.

Posouzení žalobního bodu

11. V daném případě žalobce namítl, že žalovaný porušil § 89 odst. 2 správního řádu, když posoudil zákonnost napadeného rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, pouze v rozsahu námitek uvedených v odvolání. K tomu soud uvádí, že podle judikatury Nejvyššího správního soudu je odvolací řízení v režimu správního řádu vybudováno na tzv. omezeném revizním principu. Správní řád totiž oproti předchozí úpravě řízení před správními orgány zvýšil odpovědnost odvolatele za rozsah odvolacího přezkumu, neboť jeho dispozici svěřil, v jakém rozsahu a z jakých hledisek má být prvostupňové rozhodnutí přezkoumáváno – s výjimkou skutečností, které je povinen zkoumat bez ohledu na obsah odvolání. Zákonnost rozhodnutí a soulad postupu správního orgánu I. stupně s procesními předpisy je odvolací orgán povinen posoudit v plném rozsahu (viz rozsudky NSS ze dne 27. 1. 2016, čj. 6 As 24/2015 – 24, bod 22, a ze dne 6. 5. 2016, čj. 10 As 250/2015 – 92, bod 46). K pochybení (tedy nezákonnosti či vadě řízení), které není předmětem žádné odvolací námítky, však může (a současně musí) přihlídnout jen tehdy, pokud plyne z obsahu správního spisu (srov. rozsudek ze dne 13. 2. 2008, čj. 2 As 56/2007 – 71, a rozsudek ze dne 28. 5. 2015, čj. 9 As 291/2014 – 36).
12. Soud ověřil, že v závěru rozhodnutí žalovaného je skutečně obsažena žalobcem citovaná věta, a připouští, že by z ní bylo možno dovodit, co tvrdí žalobce, tedy že žalovaný nedostál plně své přezkumné povinnosti dle § 89 odst. 2 správního řádu. Soud však má za to, že z napadeného rozhodnutí v jeho celistvosti je patrné, že žalovaný dostal povinnosti přezkoumat napadené rozhodnutí v plném rozsahu, jak mu ukládá § 89 odst. 2 správního řádu. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vypořádal veškeré námítky uvedené v odvolání, jimiž byl zpochybněn právní názor, na němž je postaveno zamítavé rozhodnutí žalovaného. Žalovaný se s právním posouzením věci ze strany správního orgánu I. stupně ztotožnil, tedy ve shodě s ním dovodil, že jelikož žalobci vznikl od listopadu 2015 nárok na přiznání příspěvku na živobytí, nemůže mu být přiznána mimořádná okamžitá pomoc z důvodu vážné újmy na zdraví. Z hlediska přezkumu zákonnosti prvostupňového rozhodnutí se tak již žádná otázka k posouzení nenabízí, o žádnou jinou právní úvahu se prvostupňové rozhodnutí neopírá. Vady řízení pak nebyly z obsahu správního spisu zjištěny. Nesprávnou citaci § 89 odst. 2 správního řádu uvedenou v napadeném rozhodnutí tak lze považovat toliko za vadu formální, která se v praktické rovině neprojevila zúžením rozsahu přezkumu. Soud tedy uzavírá, že řízení před žalovaným nebylo zatíženou vadou, neboť § 89 odst. 2 správního řádu nebyl porušen.
13. Žalobce v žalobě nevymezil žádnou právní, skutkovou či procesní otázku, kterou se měl žalovaný zabývat i bez námítky. Argumentace žalobce tak je vedena výlučně v rovině

teoretické, aniž by měla jakýkoliv dopad na postavení žalobce. Soud nepopírá, že zúžení rozsahu přezkumu ze strany odvolacího orgánu by jistě bylo v obecné rovině procesní vadou, nicméně pokud žalobce v žalobě nevymezil žádný konkrétní aspekt nezákonnosti prvostupňového rozhodnutí či vady řízení před správním orgánem I. stupně, kterým se měl žalovaný zabývat z úřední povinnosti nad rámec vymezených odvolacích námitek, nelze uzavřít, že by taková vada řízení mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného. I kdyby tedy soud dospěl k závěru, že žalovaný zatížil z výše uvedeného důvodu řízení vadou, nejednalo by se o důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

14. Vzhledem k tomu, že žalobní bod je nedůvodný a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, byla žaloba zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
15. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Právo na náhradu nákladů řízení nemá ani procesně úspěšný žalovaný, neboť jde o věc pomoci v hmotné nouzi.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 17. prosince 2018

Mgr. Tomáš Kocourek, v. r.
soudce